

REPUBLIKA HRVATSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE
Z A G R E B

Broj: Rev-x 220/15-2

R E P U B L I K A H R V A T S K A

R J E Š E N J E

Vrhovni sud Republike Hrvatske u vijeću sastavljenom od sudaca Ivana Mikšića, predsjednika vijeća, Jasenke Žabčić, članice vijeća i sutkinje izvjestiteljice, te Dragana Katića, Darka Milkovića i Marine Paulić, članova vijeća, u pravnoj stvari tužiteljice Republike Hrvatske, koju zastupa Općinsko državno odvjetništvo u O., protiv tuženika V. B. iz O., kojega zastupa punomoćnik R. V., odvjetnik u O., radi naknade štete, odlučujući o reviziji tužiteljice protiv presude Županijskog suda u Osijeku broj GŽ-x-40/12-2 od 12. lipnja 2014., kojom je preinačena presuda Općinskog suda u Osijeku broj P-2597/10-12 od 8. studenoga 2011., u sjednici održanoj 26. listopada 2016.,

r i j e š i o j e:

Ukida se presuda Županijskog suda u Osijeku broj GŽ-x-40/12-2 od 12. lipnja 2014. i predmet se vraća tome sudu na ponovno suđenje.

Odluka o troškovima postupka u povodu pravnog lijeka ostavlja se za konačnu odluku.

Obrazloženje

Prvostupanjskom presudom tuženiku je naloženo da tužiteljici isplati 502.038,54 kn s pripadajućom zateznom kamatom te da joj naknadi troškove postupka u iznosu od 107.200,00 kn.

Drugostupanjskom presudom prihvaćena je žalba tuženika i, kako se to navodi u presudi, na temelju odredbe "čl. 373. st. 1. toč. 3. ZPP" preinačena je prvostupanjska presuda.

Protiv drugostupanjske presude tužiteljica podnijela je reviziju iz čl. 382. st. 1. Zakona o parničnom postupku ("Narodne novine" 53/91, 91/92, 112/99, 117/03, 88/05, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11 - proć. tekst, 25/13, 28/13 i 89/14 - dalje: ZPP) zbog bitne povrede

odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. toč. 11. ZPP i zbog pogrešne primjene materijalnog prava. Predlaže da ovaj sud prihvati reviziju i preinači drugostupanjsku presudu.

Na reviziju nije odgovoreno.

Predmet spora je zahtjev za naknadu štete koji tužiteljica temelji na činjeničnoj osnovi iz koje bi proizlazilo

- da je rješenjem Trgovačkog suda u Osijeku broj St-105/99-7 od 2. veljače 2000., na temelju odredbe čl. 63. Stečajnog zakona ("Narodne novine" 44/96 i 29/99) otvoren i istovremeno zaključen stečajni postupak nad S. d.o.o. O., budući da imovina društva koja bi ušla u stečajnu masu nije bila dovoljna ni za namirenje troškova toga postupka ili je neznatne vrijednosti;

- da je tuženik kao ovlaštena osoba za vođenje poslova navedenog društva prijedlog za otvaranje stečajnog postupka podnio tek 9. prosinca 1999., kada se je društvo nalazilo u neprekidnoj blokadi već 685 dana;

- da je tuženik zbog propuštanja svoje obveze da podnese prijedlog za otvaranje stečajnog postupka nakon dvadeset jedan dan od dana nastupanja nesposobnosti za plaćanje u smislu čl. 39. st. 6. Stečajnog zakona ("Narodne novine" 44/96 – dalje: SZ/96), počinio kazneno djelo iz čl. 626. st. 1. toč. 2. Zakona o trgovačkim društvima ("Narodne novine" 111/93 – dalje: ZTD), zbog čega je proglašen krivim pravomoćnom presudom Općinskog suda u Osijeku broj K-701/99;

- da bi po redovnom tijeku stvari, da je prijedlog za otvaranje stečaja pravovremeno podnesen, tužiteljica kao vjerovnica višeg isplatnog reda naplatila svoje potraživanje iz tada postojeće imovine S. d.o.o.;

- da je tuženik, početkom 1998., od kada datira blokada žiro računa S. d.o.o. osnovao novo društvo S. d.o.o., O., kojeg društva je također bio član i ovlaštena osoba za vođenje poslova društva, na koje društvo je u razdoblju od siječnja 1999. do 31. prosinca 1999., bez osnove u pravnom poslu, prenio imovinu S. d.o.o. u vrijednosti od 513.077,83 kn ;

- da je na opisani način tuženik u svoju korist i u korist društva S. d.o.o. umanjio imovinu S. d.o.o. , iako je znao da ono neće moći podmiriti svoje obveze,

stoga da se povodom zahtjeva za naknadu štete ne može pozvati na okolnost da kao član trgovačkog društva ne odgovara za obveze društva.

Prvostupanjski sud je, nakon iscrpne ocjene izvedenih dokaza, prihvatio činjenične tvrdnje tužbe o nastaloj šteti, postojanju uzročne veze između propuštanja tuženika da pravovremeno pokrene otvaranje stečajnog postupka i nastanka štete te o radnjama tuženika kao osobe ovlaštene za zastupanje S. d.o.o., kojima je u vrijeme dok se to društvo neprekidno nalazilo u blokadi, otuđivao imovinu društva, preko S. d.o.o., vršio plaćanja vjerovnicima S. d.o.o., koji nisu bili vjerovnici viših isplatnih redova, sve dok u cijelosti nije iscrpio imovinu društva.

Pošavši od tog utvrđenja prvostupanjski sud zaključuje da je tuženik, na temelju odredbe čl. 39. st. 7. SZ, prema kojoj osobe ovlaštene za zastupanje dužnika po zakonu osobno odgovaraju za štetu koju su im prouzročile propustom svoje dužnosti za podnošenje prijedloga za otvaranje stečajnog postupka najkasnije u roku od dvadeset jedan dan od nastanka nesposobnosti za plaćanje, odgovoran za nastalu štetu.

Drugostupanjski sud je prvostupanjsku presudu preinačio pozivom na odredbu čl. 373. toč. 3. ZPP, iako je sadržajno odluku donio na temelju odredbe čl. 373.a ZPP, zaključivši pri tome na temelju po njemu izvedene ocjene dokaza, da tužiteljica nije dokazala da bi, i u slučaju pravovremenog otvaranja stečajnog postupka, mogla naplatiti svoje potraživanje.

Prema odredbi čl. 392.a st. 1. ZPP, u povodu revizije iz čl. 382. st. 1. ZPP revizijski sud ispituje pobijanu presudu samo u onom dijelu u kojem se pobija revizijom i samo u granicama razloga određeno navedenih u reviziji.

Revizijski razlog bitne povrede odredaba parničnog postupka tužiteljica temelji na tvrdnji o počinjenoj bitnoj povredi odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. toč. 11. ZPP učinjenoj pred drugostupanjskim sudom.

Osnovana je tvrdnja tužiteljice da je drugostupanjski sud počinio bitnu povredu odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. toč. 11. ZPP jer je obrazloženje pobijane presude u proturječnosti sa stanjem spisa, nejasno i nedostatno, zbog kojeg nedostatka pobijanu presudu nije moguće ispitati.

Naime, kako to ističe tužiteljica, razlozi drugostupanjske presude o nepostojanju uzročno-posljedične veze između proglašenja tuženika krivim za počinjenje kaznenog djela iz čl. 626. st. 1. toč. 2. ZTD i nastale štete, jer da po redovnom tijeku stvari tužiteljica ne bi mogla namiriti svoje potraživanje i da je prijedlog za pokretanje stečajnog postupka bio pravovremen, su nejasni i proturječni sami sebi i izvedenim dokazima.

Tako drugostupanjski sud, iako prihvaća utvrđuje prvostupanjskog suda da je tijekom neprekidne blokade tuženika došlo do podmirenja obveza S. d.o.o. prema trećim osobama u ukupnom iznosu od 728.486,93 kn, dakle, iznosu većem od potraživanja tužiteljice, zaključuje da to utvrđenje ne opravdava zaključak o mogućnosti namirenja tužiteljice, jer da je podmirenje tih dugovanja vršeno isključivo asignacijama, cesijama i prijebojima, a ne novčanim transakcijama.

Krajnji rezultat tih pravnih poslova je potpuno iscrpljenje imovine društva, pa nije jasno zbog čega drugostupanjski sud smatra odlučnim način podmirenja obveza S. d.o.o. drugim vjerovnicima toga društva. Ovo posebno s obzirom na odredbu čl. 21. Zakona o platnom prometu ("Narodne novine" 27/93 i 23/99) kojim je u stavku 1. propisano da sudionik ne može namiriti obveze asignacijom, cesijom i preuzimanjem duga ukoliko ima evidentirane nenamirene obveze na računu u ovlaštenoj organizaciji.

Razlozi presude o nepostojanju uzročno-posljedične veze nejasni su i s obzirom na odredbu čl. 71. SZ/96, kojom je bilo propisano da u tražbine viših isplatnih redova spadaju tražbine po osnovi poreza te ostale tražbine koje čine prihod državnog proračuna te jedinica lokalne samouprave i uprave, tražbine fondova koje se na temelju zakona obvezno izdvajaju

iz prihoda, odnosno iz plaća zaposlenika dužnika, nastale do dana otvaranja stečajnog postupka (st. 1.), kao i tražbine zaposlenika u stečajnom postupku utvrđene zakonom o radu (st. 2.), što bi upućivalo na prednost tužiteljice u namirenju u odnosu na vjerovnike (vjerojatno nižih isplatnih redova) čija potraživanja su podmirena tijekom blokade i mogućnost namirenja u slučaju pravovremenog otvaranja stečaja.

Slijedom iznesenog, budući da je osnovan revizijski razlog bitne povrede odredaba parničnog postupka počinjene pred drugostupanjskim sudom, valjalo je na temelju odredbe čl. 394. st. 1. ZPP ukinuti presudu drugostupanjskog suda i predmet vratiti tome sudu na ponovno suđenje.

Odluka o troškovima postupka u povodu revizije ostavljena je za konačnu odluku (čl. 166. st. 3. ZPP).

Zagreb, 26. listopada 2016.

Predsjednik vijeća:
Ivan Mikšić, v.r.